

Таким чином, заголовки публікацій газети «День» відзначаються публіцистичною гостротою, самобутністю, виразністю. Вони сприяють підсиленню емоційного забарвлення тексту, привертають увагу читача, спонукають прочитати запропонований текст.

Список використаних джерел

1. Бакало А. Заголовок друкованого ЗМІ: рекламний слоган // *Друкарство*. -2006. -№ 5. – С. 36-39
2. Іванов В. Ф. *Техніка оформлення газети: Курс лекцій.* – К.: Знання, КОО,2000. -222 с.
3. *Архів газети «День».* (Електронний ресурс) – Режим доступу: [https://day.kyiv.ua/uk/archivenewspaper?archive_date%5Bvalue%5D%5Bmonth%5D=5&archive_date%5Bvalue%5D%5Byear%5D%5Bvalue%5D%5Bmonth%5D=5&archive_date%5Bvalue%5D%5Byear%5D%5Bvalue%5D%5Bmonth%5D=5](https://day.kyiv.ua/uk/archivenewspaper?archive_date%5Bvalue%5D%5Bmonth%5D=5&archive_date%5Bvalue%5D%5Byear%5D%5Bvalue%5D%5Bmonth%5D=5&archive_date%5Bvalue%5D%5Byear%5D%5Bvalue%5D%5Bmonth%5D=5&archive_date%5Bvalue%5D%5Byear%5D%5Bvalue%5D%5Bmonth%5D=5)
4. Демська-Кульчицька О. М. *Фразеологія : посібник-довідник / Орієнтація Маріянівна Демська-Кульчицька.*– К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», – 76 с.

Х. Чаплинська-

студентка спеціальності “журналістика”
кафедри ЖЗМК

Національного університету
«Львівська політехніка»

Науковий керівник: доктор філол. наук,
професор,

завідувач кафедри ЖЗМК НУ «Львівська політехніка»

Кузнецова О.Д.

СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ АРГУМЕНТАЦІЇ В ІНТЕРНЕТ-ЗМІ «УКРАЇНСЬКА ПРАВДА»

Аргументація в ЗМІ – неодмінний компонент сучасних демократичних ЗМІ, що передбачає посилення підтримки аудиторією висловлених думок, вплив на неї з метою переконування. Не можна не погодитися з думкою Б.І. Маленького, що «за своєю суттю аргументація є надзвичайно комплексним, багатоплановим і неоднорідним поняттям» [1; С.469].

На нашу думку, термін «аргументація» можна визначити як процес наведення аргументів для підтвердження чи спростування певного поло-

ження, твердження, гіпотези, концепції та впливу на аудиторію, її переконання з метою їх зміцнення чи послаблення. На думку І.В. Горохової: «Аргументація являє собою мовну дію, що включає систему тверджень, призначених для виправдання чи спростування думки [2 ; С.274]

Темі аргументації в ЗМІ присвячено ряд робіт: Кузнецова О.Д, 1986; Калачинський А.В., 1989; Курбатов В.І., 1991; Гущина І.В., 1992; Белова О.Н.,1996; Голубев В.Ю., 1996; Гудкова І.В., 2009; Приходько А.І., 2015 та ін.

Однак у працях цих авторів не були предметом дослідження – структурні складові аргументації, а об'єктом Інтернет-ЗМІ «Українська правда», що свідчить про новизну нашого дослідження за предметом і об'єктом дослідження.

Сучасні Інтернет-ЗМІ як найоперативніші сучасні мас-медіа є важливим засобом впливу на соціум. Ефективність впливу на читача текстових матеріалів Інтернет-ЗМІ «Українська правда» зумовлена аргументацією авторів оригінальної думки-тези, достатньою сукупністю наведених аргументів. Авторські матеріали можуть викликати передбачувану реакцію у читачів, якщо їхнє сприйняття подій, наведених аргументів співпадає з очікуваннями аудиторії ЗМІ.

Для переконання людей у своїх думках журналісти наводять аргументи, що відповідають їх власним переконанням, емоціям і очікуванням, що посилює ефективність аргументів.

Основним структурним елементом аргументації в Інтернет-ЗМІ «Українська правда» є головна ідея, як інструмент передачі головної думки. Журналістський матеріал передбачає наявність чіткої, зрозумілої для читачів головної думки, яку автор вирішив донести до аудиторії.

Головну думку журналістського матеріалу стосовно структури аргументації можна назвати головною тезою. Усі інші аргументи служать підкріпленню *головної тези*. В першу чергу цю функцію виконують *другорядні* тези, які щодо головної тези є аргументами, але мають також і свої аргументи.

Схематично усі ці стосунки можна представити як піраміду, на вершині якої є теза, що спирається на другорядні тези, які, у свою чергу, спираються на свої власні аргументи. За змістом тези бувають *прості і складні*. Проста теза є судженням, констатуючим наявність якоїсь однієї властивості в тому або іншому явищі. Складна теза фіксує наявність декількох властивостей у досліджуваного явища.

Розрізняють аргументи фактографічні, образні й нормативні. Фактографічні аргументи є судженнями про реальні факти, події, явище.

Образні аргументи виражають оцінку явища, що аргументується. Нормативні аргументи мають ціннісний характер, виражають належність, нормативну вимогу, закріплену в законі, етичних кодексах, релігійних догмах.

Часто аргументи комбінують, поєднують: фактографічні й образні аргументи, фактографічні й ціннісні (нормативні).

В аргументації Інтернет-ЗМІ "Українська правда" автори дотримуються певних вимог. По-перше, теза виражена максимально точно, однозначно. По-друге, теза залишатися однією й тією ж упродовж усієї аргументації.

При викладі якого-небудь складного питання в міркуванні автор часто не лише наводить аргументи на користь тези, але й спростовує аргументи, твердження опонентів. По-третє, теза впливає з аргументів, підтверджується ними.

Буває в Інтернет-ЗМІ «Українська правда» використовують фактографічні й ціннісні аргументи. Фактографічні аргументи є судженнями про реальні факти, ситуації, події, явища. Ціннісні аргументи – це правові норми, етичні принципи, релігійні цінності.

Трапляється, що як фактографічні аргументи наводять уривки, цитати з документів, або цифрові, статистичні дані, що також належать до фактографічних аргументів. До прикладу в матеріалі «Слідство: літак МН17 збили над Донбасом з "Бука" російської бригади з Курська» в Українській правді» від 24 травня 2018 р. тезу «Малайзійський "Боїнг" був збитий над Донецькою областю в 2014 році зенітно-ракетним комплексом "Бук" з 53-ї бригади ППО ЗС РФ, що базується в російському місті Курськ.» підкріплюють фактографічні аргументи, перед якими йде спочатку посилання на джерело інформації: «Про це було оголошено на прес-конференції міжнародної Спільної слідчої групи з розслідування збиття літака рейсу МН17. Голова кримінального відділення національної поліції Нідерландів Вільберт Поллісен у своєму виступі заявив, що слідча група дійшла висновку, що саме цей ЗРК "Бук" збігається за ознаками з тим, який збив малайзійський "Боїнг". Дала наведено фактографічні аргументи: «Зокрема, на тягачі, що перевозив бойову техніку, і на самому ЗРК частково вдалося розрізнити бортовий номер, а також позначку, яка вказує на центр ваги, якуносять при перевезенні важких вантажів. Також по відеокдрах вдалося встановити схожість між інформацією, наданою свідками.

Керівниця федеральної поліції Австралії Дженіфер Хурст розповіла, що літак був збитий ракетою серії 9М38. Частина ракети, де був

розміщений двигун ракети, знайшли на території України у вересні 2016 року. "На оболонці був знайдений номер, який вказує на код виробника – підприємство розташоване в Московській області, рік виробництва – 1986, також вказаний серійний номер ракети", – сказала вона». Документальним аргументом є фото частини корпусу ракети, яка збила "Боїнг", що підтверджує заяву міжнародної Спільної слідчої групи з розслідування збиття літака рейсу МН17.

Ціннісні аргументи містять посилання на етичні, правові, релігійні норми, що наведені для аргументації тези. Наявність ціннісних аргументів в авторській аргументації цілком правомірна, виконує освітню, виховну функції і пояснюється тим, що журналіст у своїй творчості зобов'язаний спиратися на ті або інші етичні вимоги, правові норми, релігійні догми та орієнтувати на них читачів. До прикладу, в матеріалі «Ми знаємо, як Росія вкрала Крим, і знаємо, як діяти далі: стаття глави МЗС Британії» автор на основі фактографічних аргументів про анексію Криму, робить узагальнення, що стає другорядною тезою для подальшої аргументації: «Захоплення Росією території Криму стало першим випадком силової анексії в Європі та першою спробою силою перекроїти європейські кордони від тих часів. Вчинивши це, Росія порушила стільки міжнародних угод, що їх навіть складно перерахувати.» І далі наводить ціннісні правові аргументи зневажені Росфією: «Ось декілька прикладів: Путін розтопав статтю 2 Статуту ООН, Гельсінський заключний акт та Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та РФ. Він також порушив зобов'язання, яке Росія взяла на себе у Будапештському меморандумі від 1994 року, а саме про обіцянку "поважати кордони України" та "утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України".

Цінність аргументів багато в чому залежить від того, наскільки вони відповідають вимогам логіки. По-перше, вони мають бути істинними. Для чого автор має посилатися на джерело інформації. По-друге, аргументи мають бути достатніми підставами для тези, тобто автор зобов'язаний наводити такі аргументи, з яких витікає теза, яку аргументують, а не якість інше судження.

Ця вимога стосується якості й кількості аргументів. Для аргументації тези потрібна така кількість аргументів, що забезпечує всебічність і вичерпаність аргументації. По-третє, аргументи мають бути судженнями, істинність яких доведена самостійно, незалежно від тези, тобто вони не можуть витікати з тези, а мають бути виведені з інших суджень,

істинність яких для аудиторії очевидна. По-четверте, аргументи не повинні суперечити один одному.

Як пише О.Д.Кузнецова; «Майбутнє людства багато в чому залежить від прогресивного світосприймання, життєвих соціальних і духовних орієнтирів.

Розв'язання проблеми аргументації в публіцистиці має виняткове значення для формування нового політичного і духовно розкріпаченого соціопсихологічного типу людини незалежної держави, піднесення майстерності журналістів» [3; С. 4].

Не викликає сумніву: аргументації в ЗМІ й надалі буде приділена увага журналістикознавців. У зв'язку з цим, видається перспективним вивчення структури аргументації в аналітичних і публіцистичних жанрах сучасних ЗМІ.

Список використаних джерел

1. *Маленький Б.І. Аргументація у контексті усної комунікації: концептуалізація поняття та методи емпіричного лінгвістичного аналізу* // http://philology.knu.ua/files/library/movni_i_konceptualni/52/50.pdf

2. *Горохова І.В. Історія осмислення проблематики аргументації* // *Зб. наук. пр.:Гілея: Філософські науки. – Вип. 95. – С. 273 -277.*

3. *Кузнецова О.Д. Аргументація в публіцистиці. – Львів: Вища школа, 1992. – 130 с.*

А.Шередько –

студентка спеціальності «журналістика»

Національного університету

«Львівська політехніка»

Науковий керівник: ст. викладач кафедри української мови

Голубінка Н.І.

МОВНІ ЗАСОБИ УВИРАЗНЕННЯ ТЕКСТІВ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕМАТИКИ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГАЗЕТИ «ДЕНЬ»

Мас-медійне мовлення продовжує бентежити сучасну наукову думку. Інформаційний простір як динамічне утворення покликаний задовольняти інформаційні запити соціуму. Цей функціональний стиль має потужний арсенал мовних засобів, які увиразнюють його, дозволя-